

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5OboE/86/2013
Identifikačné číslo spisu:	6211200974
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Darina Ličková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6211200974.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený: Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti povinnému K. W., nar. XX. N. XXXX, bytom V., o vymoženie 1 646,53 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 2 Er 88/2011, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. októbra 2012, č. k. 13 CoE 212/2012-41 a o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. októbra 2012, č. k. 13 CoE 212/2012-41, takto

rozhodol:

Konanie o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. októbra 2012, č. k. 13 CoE 212/2012-41, v časti týkajúcej sa zamietnutia návrhu na prerušenie konania z a s t a v u j e .

Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa z a m i e t a .

Dovolanie oprávneného sa o d m i e t a .

Povinnej sa náhrada trov dovolacieho a odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Veľký Krtíš poveril súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu na základe rozhodcovského rozsudku z 13. októbra 2010 sp. zn. SR 09242/10 Stáleho rozhodcovského súdu, ktorý zriadila Slovenská rozhodcovská, a. s. (ďalej len „označený rozhodcovský rozsudok“).

Okresný súd Veľký Krtíš uznesením z 28. mája 2012, č. k. 2 Er 88/2011-18, exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju v zmysle ust. § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“). O trovách exekúcie rozhodol tak, že oprávnenému uložil povinnosť nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 39,83 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že exekučné konanie je vedené na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu pri Slovenskej rozhodcovskej, a. s., so sídlom Karloveské rameno č. 8, Bratislava, sp. zn. SR 09242/10 z 13. októbra 2010. Rozhodcovský rozsudok

bol vydaný na základe Zmluvy o úvere č. 610300014, uzavretej medzi oprávneným a povinným 5. augusta 2009. Súd tento zmluvný vzťah posúdil ako vzťah spotrebiteľský aplikujúc ust. § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka účinného v čase podpísania zmluvy a zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov.

V odôvodnení súd poukázal aj na európsku právnu úpravu dotýkajúcu sa problematiky spotrebiteľských zmlúv a ochrany práv spotrebiteľa, konkrétne čl. 3 ods. 1 a čl. 6 ods. 1. bod 1 písm. q/ prílohy Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica Rady 93/13/EHS“), ako aj na právny názor vyplývajúci z rozsudkov Súdneho dvora (ES) vo veci C-240/98 - 244/98 a vo veci C- 473/00. Podľa ustálenej judikatúry je vnútroštátny súd povinný posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky ex offio, a tým vyrovnávať rovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom. Ochrana, ktorú Smernica Rady 93/13/EHS priznáva spotrebiteľom, sa tak vzťahuje aj na prípady, v ktorých sa spotrebiteľ, ktorý s predajcom alebo dodávateľom uzavrel zmluvu, obsahujúcu nekalú podmienku zdrží namietania nekalej povahy tejto podmienky z dôvodu, že buď o svojich právach nevie, alebo preto, že je odradený od ich uplatňovania z dôvodov nákladov, ktoré by malo za následok súdne konanie.

Okresný súd konštatoval, že rozhodcovská doložka v zmluve o úvere, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul, nie je dojednaná individuálne, čo zjavne vyplýva z jej zaradenia do Všeobecných podmienok poskytnutia úveru ako súčasť formulárovej zmluvy. Spôsob, akým bola rozhodcovská doložka koncipovaná, formálne napĺňa podmienku uvedenú v písmene q/ bode 1 Prílohy k smernici v tom význame, že rozhodcovské konanie nebolo dohodnuté ako výlučný prostriedok riešenia sporov zo zmluvy. Vychádzajúc z povahy samotnej zmluvy o úvere je však zrejmé, že subjektom, ktorý bude mať v konečnom dôsledku právo voľby medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, bude takmer vždy veriteľ, nakoľko miera jeho práv voči druhej zmluvnej strane v súvislosti s mierou povinností dlžníka zabezpečuje takmer úplnú dominanciu v tomto zmluvnom vzťahu a minimalizuje dôvody na podanie žaloby zo strany dlžníka. Je zrejmé, že oprávnený od počiatku sledoval takýmto koncipovaním rozhodcovskej doložky to, aby v prípade vzniku sporov zo zmluvy boli tieto vždy riešené na súde, ktorý sa nachádza v mieste jeho sídla, a to za účelom minimalizácie nákladov oprávneného a reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa. Takto koncipovanou rozhodcovskou doložkou, napriek jej formálnemu zneniu, reálne dochádza k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami, a to v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy, obsahom ktorej je takáto rozhodcovská doložka, reálne vopred vzdáva práva na účinnú procesnú obranu, či už z nevedomosti alebo nemožnosti vplývať na obsah zmluvy. Preto rozhodcovská doložka predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je od počiatku neplatná v zmysle ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka.

Rozhodcovské konanie, výsledkom ktorého bol exekučný titul sa uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán a rozhodcovský rozsudok, ktorý bol v konaní vydaný, nemôže byť riadnym exekučným titulom na vykonanie exekúcie vzhľadom na jeho nevykonateľnosť.

O trovách exekúcie rozhodol okresný súd s poukazom na ust. § 203 ods. 1 Exekučného poriadku a uložil oprávnenému povinnosť nahradiť poverenému súdному exekútorovi trovy exekúcie, lebo k zastaveniu exekúcie došlo procesným zavinením oprávneného. Exekučný súd priznal súdному exekútorovi JUDr. Rudolfovi Krutému podľa príslušných ustanovení vyhlášky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v znení platnom a účinnom od 1. mája 2008 ako oprávnené uplatnené trovy exekúcie v sume 39,83 eur.

Na odvolanie oprávneného vec prejednal Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací. Po preskúmaní napadnutého uznesenia rozhodol uznesením zo 4. októbra 2012, č. k. 13 CoE 212/2012-41 tak, že návrh oprávneného na prerušenie konania zamietol a napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Odvolací súd sa v odôvodnení uznesenia najprv zaoberal návrhom oprávneného na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. K tomuto uviedol, že vzťah Exekučného poriadku a

Občianskeho súdneho poriadku je vzťahom špeciálneho právneho predpisu k predpisu všeobecnému. Otázky, upravené v Exekučnom poriadku, nemožno posudzovať podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (§ 251 ods. 4 O. s. p.). Exekučný poriadok vylučuje použitie ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktoré umožňujú súdu za určitých okolností konanie prerušiť. Exekučné konanie je možné prerušiť, iba ak to výslovne ustanovuje právny predpis (napr. Zákon o konkurze a vyrovnaní). Dôvodom je tá skutočnosť, že účel, ktorý sa v základnom konaní sleduje prerušením konania je možné v exekučnom konaní dosiahnuť odkladom exekúcie podľa § 56 Exekučného poriadku.

Pre úplnosť odvolací súd uviedol, že úlohou Súdneho dvora Európskej únie v rámci prejudiciálneho konania v zmysle čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je poskytnúť výklad práva Únie (výkladu zmlúv; platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie) a nie uplatňovať právo na skutkový stav v konaní vo veci samej, čo je úlohou vnútroštátneho súdu. Súdnemu dvoru neprislúcha rozhodovať o skutkových otázkach prejednávaných v konaní o veci samej, ani rozhodovať o rozdielnych názoroch na výklad alebo uplatňovanie vnútroštátnych predpisov. Odvolací súd poukázal aj na ustálenú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (rozhodnutie Súdneho dvora zo 6. októbra 1982 vo veci CJEFIT C-283/81).

Okresný súd odvolaním napadnutým rozhodnutím exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju, lebo predmetný rozhodcovský rozsudok nie je vykonateľný exekučný titul. Bol vydaný rozhodcovským súdom na základe neplatného ustanovenia zmluvy - neplatnej rozhodcovskej doložky. Okresný súd rozhodcovskú doložku v spotrebiteľskej zmluve posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, aplikujúc na zistený skutkový stav vnútroštátnu právnu úpravu, dotýkajúcu sa ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Zásadné je, že v prípade, ak konajúci súd dospeje k záveru, že zmluvná podmienka, obsiahnutá v spotrebiteľskej zmluve, nebola so spotrebiteľom dohodnutá individuálne a zároveň spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, vzniknutých na základe zmluvy na strane spotrebiteľa, treba ju považovať za neprijateľnú, a to bez ohľadu na to, či sa nachádza medzi výpočtom neprijateľných zmluvných podmienok obsiahnutých v prílohe k smernici, resp. v exemplifikatívnom výpočte neprijateľných zmluvných podmienok obsiahnutých v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka.

Naviac odvolací súd uviedol, že výklad a aplikácia únievého práva (ohľadom aplikácie Smernice Rady 93/13/EHS) je natoľko zrejma, že nie je potrebné predložiť prejudiciálne otázky na Súdny dvor Európskej únie v súlade s doktrínou *acte clair*.

Odvolací súd však zdôraznil, že okresný súd mal rozhodcovskú doložku, od ktorej rozhodcovský súd odvodzuje svoju právomoc konať a rozhodnúť vo veci, posúdiť ako neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1, ods. 4 Občianskeho zákonníka, ktorá je od počiatku neplatná podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Pochybenie okresného súdu pri aplikácii právnej normy ust. § 53 Občianskeho zákonníka nemá však zásadný vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, pretože znenie ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka účinného od 1. januára 2008, s textom znenia ust. § 53 ods. 4 účinného do 31. decembra 2007, je zhodné. Za takto zisteného skutkového stavu, mal okresný súd aplikovať cit. ustanovenia Občianskeho zákonníka a len podporne poukázať na smernicu a konštantnú judikatúru Súdneho dvora EU.

Vzhľadom k uvedenému odvolací súd odvolateľom podaný návrh na prerušenie konania z dôvodu predloženia prejudiciálnej otázky na rozhodnutie Súdnemu dvoru EU v zmysle ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. zamietol.

Odvolací súd zastal názor, že medzi účastníkmi konania bola uzavretá zmluva spotrebiteľská (s prihladením na účastníkov a vopred pripravený obsah zmluvy na predtlačnom formulári). Poukázal na ust. § 54 ods. 4 Občianskeho zákonníka a na § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov konštatoval, že právna úprava spotrebiteľskej zmluvy, obsiahnutá v Občianskom zákonníku definuje pojem „spotrebiteľ“ podstatne širšie ako je definovaný v ust. § 3 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý je *lex specialis*. Odvolací súd zdôraznil, že zmluvu o úvere

uzatváral povinný ako fyzická osoba, nie ako podnikateľ, preto táto zmluva spĺňa kritéria spotrebiteľskej zmluvy podľa ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zároveň v týchto súvislostiach zdôraznil, že odkaz na aplikáciu Obchodného zákonníka ešte neznamena, že na spotrebiteľský vzťah v tých prípadoch, kedy je právna úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku a vykonávacích predpisov, ktoré sú pre spotrebiteľa priaznivejšie, nebude musieť byť aplikovaný Občiansky zákonník.

K námietke oprávneného o nepreskúmateľnosti rozhodcovského rozsudku, odvolací súd uviedol, že súd je nielen v štádiu exekučného konania, v ktorom posudzuje splnenie zákonom stanovených procesných predpokladov, za ktorých súd poverí exekútora vykonaním exekúcie, ale počas celého konanie oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy (doložky). Odvolací súd zároveň poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, konkrétne uznesenie sp. zn. 3 Cdo 146/2011 z 13. októbra 2011, sp. zn. 3 Cdo 122/2011 z 9. februára 2012. Či ide o rozhodnutie formálne vykonateľné, sa posudzuje z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané. Z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia, t. j. určitosti, zrozumiteľnosti a presnosti označenia subjektov práv a povinností, vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať sa skúma materiálna vykonateľnosť rozhodnutia. Súd môže zároveň v tomto rozsahu skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania, t. j. v každom štádiu konania na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu, a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, môže exekúciu aj bez návrhu zastaviť. Záver o oprávnení okresného súdu preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania a nielen pred vydaním poverenia plne korešponduje so zámerom zákonodarcu, vyjadreným aj v iných ustanoveniach Exekučného poriadku a nielen v § 44 ods. 2.

Odvolací súd ďalej uviedol, že otázkou, či súd rozhodujúci v rámci exekučného konania mal právomoc skúmať prípustnosť exekúcie z hľadiska relevantnosti exekučného titulu sa zaoberal už aj Ústavný súd Slovenskej republiky v odôvodnení uznesenia sp. zn. I. ÚS 456/2011-19 z 23. novembra 2011 a poukázal aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, rozhodnutie sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 1997 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997.

Oprávneným namietaná skutočnosť, že účastník rozhodcovského konania, ktorý v exekučnom konaní vystupuje v procesnom postavení povinného, v rozhodcovskom konaní nenamietal neexistenciu rozhodcovskej zmluvy a nevyužil možnosť domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou, podanou na príslušnom súde, je irelevantná. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu, exekučný súd iba skúmal, či oprávneným predložený rozhodcovský rozsudok je vykonateľný exekučný titul, a teda či ho vydal rozhodcovský súd s právomocou prejsť daný spor. Pri riešení tejto otázky nebol exekučný súd viazaný tým, ako ju vyriešil rozhodcovský súd.

Odvolací súd nepoprel, že doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37 ZoRK má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 ZoRK). Súčasne ale s týmto tvrdením odvolací súd zdôraznil vzhľadom na oprávneným predložený exekučný titul - rozhodcovský rozsudok, že súd je oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy (doložky), či rozhodnutie, ktoré má predstavovať exekučný titul, uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie, bolo vydané orgánom, ktorý má na to právomoc. Ani predošlé vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nie je prekážkou res iudicata, veci už raz právoplatne rozhodnutej, pretože poverenie pre súdneho exekútora nemá charakter súdneho rozhodnutia. Neobstoí preto ani tvrdenie oprávneného, že súd môže pristúpiť k zastaveniu konania o výkone rozhodnutia rozhodcovského súdu alebo exekučného konania realizovaného na podklade takéhoto rozhodnutia len na návrh účastníka.

Neobstála ani odvolacia námietka oprávneného, že súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonával náležité dokazovanie, lebo platí, že v exekučnom konaní sa už dokazovanie na objasnenie skutkového stavu veci nevykonáva, ale sa len overuje existencia exekučného titulu. Odvolací

súd uviedol, že v danej veci bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup exekučného súdu, pričom okresný súd správne zistil, že rozhodcovská doložka, ktorá bola dohodnutá v zmluvných dojednaniach ako súčasť zmluvy uzavretej medzi oprávneným a povinným, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tak, ako to vyplýva z § 53 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka.

Odvolací súd sa zaoberal preskúmaním rozhodcovskej doložky v súlade s kritériami, na ktorých je založený inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky. Na základe námietok uvedených v odvolaní dospel k záveru, že rozhodcovská doložka začlenená do rámca podmienok štandardnej zmluvy spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Rozhodcovská doložka sa nijako neodlišuje od ostatného textu všeobecných podmienok a podpis spotrebiteľa sa nenachádza za všeobecnými podmienkami, vrátane rozhodcovskej doložky, ale na prvej strane úverovej zmluvy. Ak bol úver poskytnutý na základe štandardnej formulárovej zmluvy, povinný ju mohol prijať len ako celok, vrátane úverových podmienok a v nich obsiahnutej rozhodcovskej doložky, alebo ju ako celok odmietnuť. Je zrejmé, že oprávnený od počiatku sledoval koncipovaním rozhodcovskej doložky to, aby v prípade vzniku sporov zo zmluvy boli tieto riešené na rozhodcovskom súde za účelom reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa. Rozhodcovský rozsudok nemôže byť exekučným titulom, keďže rozhodcovská doložka predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je od počiatku neplatná (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka).

Pri ochrane spotrebiteľa je nevyhnutné, spotrebiteľ mal možnosť požiadať všeobecný súd o ochranu, iba ak si rozhodcovský súd osobitne nevyjednal (výslovne si ho žiadal).

Pokiaľ bola právomoc rozhodcovského súdu založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.

Odvolací súd sa ďalšími argumentmi oprávneného v odvolaní nezaoberal, pretože okresný súd danými skutočnosťami rozhodnutie neodôvodnil a tiež preto, že vo vzťahu k vyššie uvedenému posudzovanému dôvodu na zastavenie exekúcie nie sú právne relevantné. Odvolací súd sa nezaoberal ani odvolacími námietkami uvedenými v podaní, ktoré došlo okresnému súdu 8. augusta 2012, ktorým oprávnený doplnil právnu argumentáciu k podanému odvolaniu, lebo dôvody odvolania možno rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O. s. p.), ktorá v danom prípade uplynula dňa 17. júla 2012.

V rozsahu podaného odvolania odvolací súd preskúmal aj výrok rozhodnutia o trovách exekúcie, pričom zistil, že súd prvého stupňa postupoval správne, keď o trovách exekúcie rozhodoval podľa § 200 ods. 1 a podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku a na náhradu trov súdneho exekútora zaviazal oprávneného, ktorý procesné zavinil zastavenie exekúcie.

Odvolací súd v závere odôvodnenia uzavrel, že pokiaľ súd prvého stupňa dospel k názoru, že dojednanie rozhodcovskej doložky v predmetnej spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou podmienkou, jeho záver je správny a správne je aj rozhodnutie o zastavení exekučného konania, avšak na základe nesprávneho zákonného ustanovenia, keďže v danom prípade mal súd aplikovať ustanovenie § 57 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že:

- a) súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. a/ O. s. p.),
- b) v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. d/ O. s. p.),
- c) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (ust. § 241 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. e/ O. s. p.),
- d) súd svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.).

p. v spojení s ust. § 237 písm. f/ O. s. p.),

e) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonával náležité dokazovanie (ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Na základe právnej argumentácie uvedenej v dovolaní oprávnený navrhuje, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušil a keďže rovnakými vadami je postihnuté aj rozhodnutie prvostupňového súdu žiada, aby dovolací súd v celom rozsahu zrušil aj uznesenie prvostupňového súdu a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a v prípade úspechu bola oprávnenému priznaná náhrada trov dovolacieho konania. Oprávnený tiež navrhol, aby súd prerušil konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243c O. s. p. a Súdnemu dvoru EÚ na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ predložil prejudiciálne otázky v znení, aké je uvedené v dovolaní. Oprávnený tiež navrhol, aby dovolací súd postupoval podľa ust. § 243 O. s. p. a rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. októbra 2012, sp. zn. 13 CoE 212/2012, a to so zreteľom na uvedenú právnu argumentáciu a najmä skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie vykazuje tak závažné právne nedostatky, že jeho výkon v prostredí právneho štátu je vylúčený.

Proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený aj odvolanie v časti, ktorou odvolací súd zamietol jeho návrh na prerušenie konania podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ. Svoje odvolanie odôvodnil predovšetkým tým, že súd mu svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom podľa § 205 ods. 2 písm. a/ a § 221 ods. 1 písm. d/ O. s. p., že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p., keď súd nesprávne interpretoval a aplikoval ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ v spojení s ustanovením § 36 ods. 5 Exekučného poriadku. Zdôraznil tiež, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok odôvodnenia, a že v ňom bol nesprávne poučený o nemožnosti napadnúť odvolaním výrok o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Za týchto okolností je napadnuté rozhodnutie svojvoľné, arbitrárne, porušujúce jeho ústavné právo vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Ústavy SR, ako aj z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v označenom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie.

Povinný ani súdny exekútor sa k podaniam oprávneného nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. októbra 2012, č. k. 13 CoE 212/2012-41, v časti o zamietnutí návrhu na prerušenie konania.

Oprávnený v procesnom postavení, v ktorom sa nachádza v preskúmvanej veci, bol už účastníkom konania vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných konaniach pred najvyšším súdom, v ktorých - tak, ako aj v tomto prípade - podal odvolanie proti rozhodnutiu krajského súdu; najvyšší súd konanie o jeho odvolaniach v týchto veciach zastavil (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu zo 14. marca sp. zn. 3 Cdo 28/2013 a sp. zn. 3 Cdo 24/2013, ako aj z 25. marca 2013 sp. zn. 3 Cdo 7/2013) s tým, že a) odvolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa, b) rozhodnutie krajského súdu, ktorým bol v odvolacom konaní zamietnutý návrh na prerušenie konania, a ktorým bolo potvrdené odvolaním napadnuté rozhodnutie, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa (ale je rozhodnutím odvolacieho súdu) a c) najvyšší súd na rozhodnutie o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je funkčne príslušný (§ 9 ods. 1 a 2 O. s. p. a § 10 ods. 1 a 2 O. s. p.). Najvyšší súd na uvedené rozhodnutia v podrobnostiach poukazuje s tým, že aj v preskúmvanej veci sa stotožňuje s právnymi závermi v nich vyjadrenými.

Vzhľadom na to, že funkčná príslušnosť najvyššieho súdu na prejednanie odvolania oprávneného nie je

daná, najvyšší súd konanie o odvolaní zastavil (§ 103 a § 104 ods. 1 O. s. p.).

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. októbra 2012, č. k. 13 CoE 212/2012-41 podal včas oprávnený, zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p., skúmal, či je dôvodný jeho návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia zo 14. mája 2013 sp. zn. 3 ECdo 46/2013, 3 Co 44/2013, z 3. júla 2013 sp. zn. 3 ECdo 76/2013 a z 3. júla 2013 sp. zn. 3 Cdo 34/2013, na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a) výkladu zmlúv; b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania.

V danom prípade sa síce v dovolaní napadnutých rozhodnutiach spomína aj Smernica, z určujúceho hľadiska išlo, ale zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka a Exekučného poriadku). Najvyšší súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

V ďalšom najvyšší súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávneným podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., oprávneným napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávneného preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jeho dovolania, podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 28. februára 2013 sp. zn.: 2 Cdo 17/2013, z 30. apríla 2013 sp. zn.: 2 ECdo 16/2013, z 24. mája 2013 sp. zn.: 2 ECdo 90/2013, z 26. júna 2013 sp. zn.: 2 Cdo 7/2013, z 26. júla 2013 sp. zn.: 2 ECdo 63/2013, z 3. júla 2013 sp. zn.: 3 Cdo 58/2013, 14. mája 2013 sp. zn.: 3 ECdo 46/2013, 3 Co 44/2013, 3. júla 2013 sp. zn.: 3 ECdo 76/2013, 3. júla 2013 sp. zn.: 3 Cdo 34/2013, 6. augusta 2013 sp. zn.: 3 Cdo 2/2013 a 6. augusta 2013 sp. zn.: 3 Cdo 45/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že: Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná, iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku).

Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie je rozhodnutím o veci samej, a preto nezakladá prekážku

právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O. s. p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 1. februára 2012 sp. zn. 5 Cdo 205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012).

Ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania - nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie.

Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu.

Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonával na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne - teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného - môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania.

Ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zastavením exekúcie sa neodopiera právo na výkon rozhodnutia a neznemožňuje oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.); pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012).

Tieto právne závery zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Najvyšší súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade uzavretá rozhodcovská doložka - z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov - je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul.

Osobitne k námietke oprávneného, že § 57 ods. 5 Exekučného poriadku (údajne) v znení účinnom v čase zastavenia exekúcie ukladal súdu, aby pri postupe podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a k/ nariadil pojednávanie, najvyšší súd uvádza, že súd prvého stupňa exekúciu zastavil uznesením z 28. mája 2012, teda v čase, keď nebol povinný nariadiť pojednávanie (túto povinnosť by mal až s účinnosťou od 9. augusta 2012 do 31. decembra 2012, pričom od 1. januára 2013 podľa § 58 ods. 2 Exekučného poriadku má súd možnosť, nie povinnosť, nariadiť v takomto prípade pojednávanie, ak je to nevyhnutné pre objasnenie veci). Odvolací súd v danom prípade nenariadil odvolacie pojednávanie, lebo mu to umožňovalo ustanovenie § 214 ods. 2 O. s. p. V danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 214 ods. 1 písm. a/ O. s. p. a rovnako nebol splnený ani jeden z dvoch ostatných predpokladov (§ 214 ods. 1 písm. b/ a c/ O. s. p.), za splnenia ktorých predseda senátu odvolacieho súdu musí vždy nariadiť pojednávanie. Z uvedeného vyplýva, že nariadenie pojednávania bolo na úvahe odvolacieho súdu. Rovnako najvyšší súd nevzhliadol dôvody, pre ktoré by bolo potrebné nariadiť pojednávanie, či už pred súdom prvého stupňa alebo pred odvolacím súdom. V tejto súvislosti najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že v štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.) - postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami, vyplývajúcimi zo spisu,

vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a predpokladov pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie, nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného.

Je potrebné ešte k argumentácii oprávneného uviesť, že už súd prvého stupňa konštatoval neprijateľnosť rozhodcovskej doložky a povinný v ďalšom konaní pri vedomí tohto záveru súdu o neprijateľnosti podmienky (z rozhodnutia súdu prvého stupňa) nevyjadril vôľu, že si nepraje, aby bolo vylúčené jej uplatnenie, čím by vlastne vyslovil súhlas s dotknutou zmluvnou podmienkou. Odvolací súd pri zistení totožného záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky ako súd prvého stupňa mohol ex offo vyvodzovať dôsledky tohto zistenia. Oprávnený i povinný mali v konaní tak pred súdom prvého i druhého stupňa možnosť oboznámiť sa s obsahom spisu, avšak najneskôr z rozhodnutia súdu prvého stupňa už mali vedomosť o tom, že v konaní sa posudzuje otázka formálnej i materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu (čo je napokon exekučný súd povinný), a že v rámci tohto posudzovania sa skúma prijateľnosť rozhodcovskej doložky, od ktorej odvodzoval rozhodcovský súd svoju právomoc na rozhodnutie veci rozhodcovským rozsudkom, ktorý bol predložený v tomto konaní ako exekučný titul. Oprávnený zaujal stanovisko k právnomu záveru súdu prvého stupňa o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky v podanom odvolaní. Legitímne teda mohol očakávať v odvolacom konaní otváranie otázky prijateľnosti rozhodcovskej doložky, ale napokon aj v prvostupňovom konaní, pretože exekučný súd je povinný skúmať vykonateľnosť exekučného titulu (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku) a taktiež je aj bez návrhu povinný zastaviť exekúciu prebiehajúcu na základe tuzemského rozhodcovského rozsudku, ak zistí v rozhodcovskom konaní také vady, výsledkom ktorých je, že rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené, alebo odporuje dobrým mravom (§ 45 ods. 2 ZoRK).

V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody rozhodnutia. Rovnako odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Námetka oprávneného, týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí súdov oboch stupňov, rovnako nie je dôvodná.

K námietke oprávneného, že slovenský preklad Smernice Rady 93/13/EHS nie je správny, najvyšší súd uvádza, že až do nadobudnutia účinnosti nariadenia Rady č. 216/2013 zo 7. marca 2013 o elektronickom uverejňovaní Úradného vestníka Európskej únie je právne záväznou jeho písomná podoba, ktorej vyhotovenia v slovenskom jazyku zabezpečuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (§ 3 zákona č. 416/2004 Z. z. o úradnom vestníku Európskej únie).

Oprávneným namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012) a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 O. s. p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania, tvrdených oprávneným, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávneného podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd však nepriznal povinnému náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania, pretože povinný návrh na jej priznanie nepodal (§ 151 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.